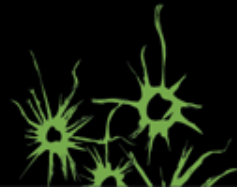

Praktijkkennis van leerkrachten als ontwerpers van een ICT-rijke leeromgeving

*Promovendus Paper presentatie
ORD 2011*

Ferry Boschman, Susan McKenney &
Joke Voogt
Universiteit Twente
Vakgroep C & O

Beginnende geletterdheid

Learning to read and write is critical to a child's success in school and later in life. One of the best predictors of whether a child will function competently in school.

NAEYC, 1998

Children learn a great deal about literacy before the onset of formal schooling.

Senechal et al., 2001

Children want to express themselves in print, even before they are able to read and that the computer can help them to do so.

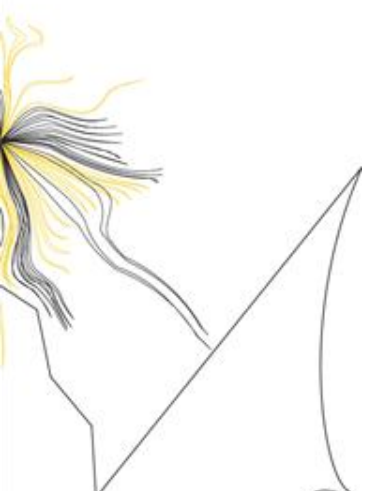
McKenney & Voogt, 2009

Inleiding

m.b.v ICT is het mogelijk om een ICT rijke leeromgeving te creeren voor *beginnende geletterdheid*.

De kwaliteit hiervan is afhankelijk van de praktijkkennis van de leerkracht.

Doel van de studie: verkenning van de inhoud van drie kennisdomeinen in de praktijkkennis van leerkrachten die een rol spelen; ICT, pedagogiek en beginnende geletterdheid.

Inleiding

Beginnende geletterdheid

Om succesvol te zijn in het functioneel leren lezen is het van belang dat kinderen al vroeg hun vaardigheden in geletterdheid ontwikkelen.

Dit zijn o.a.: alfabetkennis, fonomisch bewustzijn (identificeren van klanken in woorden) en functionele geletterdheid.

Voorbeelden van de geletterde omgeving waarin kinderen in aanraking komen met geschreven taal:

OPEN

This beach is open for swimming and water contact activities

ATTENTION

Swimming and water contact activities are not advised at this time

CLOSED

No swimming No water contact activities

"BRAKE FOR A BITE."
 KFC EARVILLE & KFC EARVILLE FOOD COURT
 5 Mins
 NOBODY DOES CHICKEN LIKE KFC

BINGO EVERY WED.
\$10000 Jackpot
 Limited calls
CAIRNS SHOW JULY 16, 17, 18

Cairns SHOW
 2003

BALDWIN MOTORS

The All New 2008 **B9 TRIBECA**

SUBARU

#1 In The Nation In Customer Satisfaction

1730 N. Hwy 190 • Covington • (985) 892-2203

En natuurlijk

GREATAMERICA parks.com

UNIVERSITY OF TWENTE.

Praktijkkennis: definitie

Is persoonlijk, contextafhankelijk, verborgen en bepalend bij het handelen van leerkrachten (Meijer, 1999).

In deze studie drie kennisdomeinen centraal:

- Technologisch
- Pedagogisch
- Beginnende geletterdheid

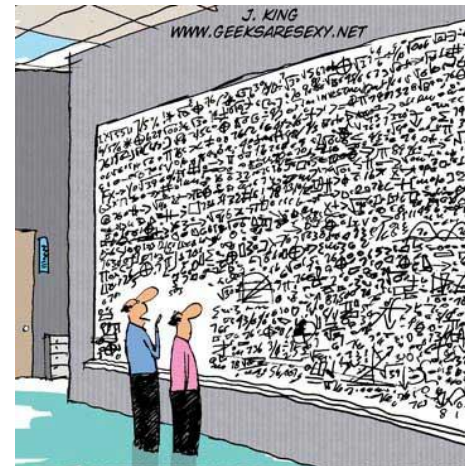

Uitkomst van ontwerp en implementatie afhankelijk van het samenspel tussen deze drie kennisdomeinen.

Technologische kennisdomein

Leerkrachten beschikken vaak niet over de benodigde kennis om ICT te integreren in hun onderwijs (Zhao, 2001; Koehler & Mishra, 2005).

"...And that, in simple terms, is what's wrong with your software design."

Pedagogische kennisdomein

In dit kennisdomein:

- Leren van jonge kinderen;
- Klassemanagement;
- Opvoedkunde

Vormt de basis voor wat leerkrachten aan praktijkkennis bezitten.

Beginnende geletterdheid

Conceptuele kennis:

- (De)coderen
- Boekoriëntatie / begrip
- Functionele geletterdheid

Vakdidactische kennis:

- 'Spel';
- Hoeken
- Klassikale instructie

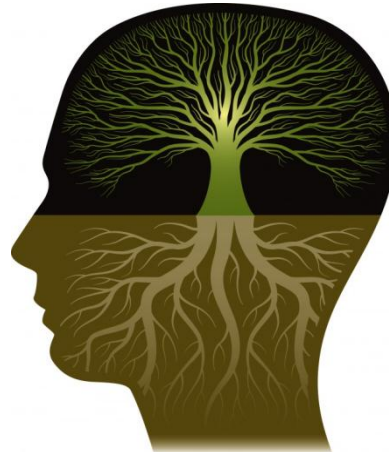

Praktijkkennis: vormen van

Vormen van praktijkkennis (Shulman, 1986):

- **Propositions (bewering):** heuristieken, voorschriften en regels
- **Cases:** rijke beschrijvingen van een gebeurtenis.
- **Strategische kennis:** resultaat in conflict tussen persoonlijke en bijvoorbeeld theoretische kennis.

Onderzoeksvraag

Wat is in termen van beweringen en cases de inhoud van de domeinen technologie, pedagogiek en beginnende geletterdheid bij leerkrachten als ontwerpers van een ICT rijke leeromgeving?

Onderzoeksopzet

Participanten

10 leerkrachten kleuteronderwijs, waarvan 1 momenteel werkzaam als leerkrachtopleider en deskundige ICT en beginnende geletterdheid

Semi-gestructureerd interview

	Technologisch	Pedagogisch	Beginnende geletterdheid
Inschatting eigen kennis (beweringen)	<ul style="list-style-type: none">Voelt u zich vaardig op het gebied van ICT gebruik?	<ul style="list-style-type: none">Voelt u zich vaardig in uw pedagogisch handelen?	<ul style="list-style-type: none">Voelt u zich vaardig bij het onderwijs in beginnende geletterdheid?
Kennis en overtuiging (bewering)	<ul style="list-style-type: none">Mening ICT en kleuteronderwijs	<ul style="list-style-type: none">Mening en kennis pedagogisch handelen	<ul style="list-style-type: none">Mening en kennis beginnende geletterdheid
Praktijkvoorbeelden (cases)	<ul style="list-style-type: none">Hoe zet u ICT in?	<ul style="list-style-type: none">Kunt u voorbeelden geven van uw pedagogisch handelen?	<ul style="list-style-type: none">Kunt u voorbeelden geven van beginnende geletterdheid?

Onderzoeksopzet

Concept map

Tijdens een ontwerpworkshop; opdracht: maak een concept map met als centraal thema ‘beginnende geletterdheid’.

Analyse semigestructureerd interview:

1. Inductieve coding: toekennen van codes aan segmenten tekst;
2. Samenhangende codes clusteren;

Resultaten: technologisch domein

Aangezien kinderen opgroeien in een ICT rijke wereld, past dit ook in het onderwijs.

Inzet van computers: zoveel mogelijk zelfstandig werken, bij voorkeur individueel.

Belemmeringen: technisch van aard.

Leerkrachten voelen zich competent bij het inzetten van ICT, maar hebben het meest aan tips m.b.t. klasmanagement.

Resultaten: Pedagogisch domein

Voorop staat het sociaal-emotionele welbevinden van een kind.

Observatie is vereiste competentie voor leerkrachten.

Spel en zone van naaste-ontwikkeling zijn kernbegrippen tijdens het lesgeven.

Het 'schoolse leren' van kinderen komt na het sociaal-emotionele welbevinden.

Resultaten: domein beginnende geletterdheid interview

Conceptuele kennis is het meest aanwezig omtrent het lesgeven.

Conceptuele kennis wordt op zeer concreet niveau uitgelegd:
“we doen, rijmen en wat met letters, en we gebruiken boeken natuurlijk om...”

Eindoelen groep 2 vormen richtlijnen in conceptuele kennis.

Belang van geletterdheid: in een geletterde samenleving is dit onontbeerlijk.

Discussie

Onderzoeksvraag

Wat is in termen van beweringen en cases de inhoud van de domeinen technologie, pedagogiek en beginnende geletterdheid bij leerkrachten als ontwerpers van een ICT rijke leeromgeving?

Discussie

Conclusie

Om te komen tot een effectieve ICT-rijke leeromgeving is het noodzakelijk een ‘gezonde’ balans tussen de drie kennisdomeinen van belang evenals een kwalitatief adequate invulling daarvan.

Binnen de bestudeerde groep is met name de pedagogische praktijkkennis sterk aanwezig en heeft sterke invloed op de andere twee domeinen.

Discussie

Conclusie

Voor wat betreft beginnende geletterdheid: leerkrachten beschikken vooral kennis op het praktische en zeer concrete niveau.

Vraag / discussiepunt

Zijn deze leerkrachten dan gebaat bij ondersteuning binnen dit domein en welke vorm moet dit aannemen?

Is het noodzakelijk voor deze leerkrachten om die kennis te bezitten of is de praktijkkennis die zij nu bezitten voldoende?

Discussie

Conclusie

Voor wat betreft technologische kennis: voorkeur voor traditionele werkvormen overheerst, beginnende geletterheid in een ICT rijke leeromgeving houdt o.m. in dat leerlingen actief zijn in het produceren en manipuleren van vormen van geletterdheid.

Vraag / discussiepunt

Zijn deze leerkrachten, op basis van deze resultaten, voldoende in staat om dit te bewerkstelligen?

Op technologisch gebied, is het noodzakelijk om deze leerkrachten te ondersteunen?

Bedankt voor uw aandacht!

